

Ochrana spotřebitele je poměrně nová, za to dynamicky se rozvíjející oblast. Důvodem je nepochybně skutečnost, že do spotřebitelského vztahu vstupuje člověk denně, ať už nakupuje zboží, navštěvuje kina či restaurační zařízení, cestuje nebo si nechá zhotovit či opravit věc. Pro tento vztah je typické, že se spotřebitel ocitá ve slabším postavení vůči dodavateli, který je vybaven větší odborností, orientací se v právních předpisech, dostupností právní pomoci nebo vzdělaností v právech. Tato nerovnost by mohla být, a taky tomu tak často bývá, zneužita ze strany dodavatele, čemuž se zákon snaží předejít prostřednictvím kogentních norem. Důsledkem je však omezení smluvní autonomie.

Za základ soukromoprávní ochrany spotřebitele tak považují spotřebitelské smlouvy. Cílem této diplomové práce není pouhé pojednání o celé problematice spotřebitelských smluv, ale je zaměřena zejména na úpravu spotřebitelských smluv v hlavě páté občanského zákoníku. Jedná se o ustanovení týkající se distančních smluv, smluv uzavíraných mimo provozovnu, smluv o finančních službách, timesharingu, ale i nepříměřených smluvních podmínek.

Jde o úpravu poměrně mladou, která však vnáší do našeho právního řádu dosud neznámé prvky, ať už v podobě timesharingu nebo způsobu uzavírání smluv souvisejícího s rozvojem moderních technologií. V současné době internetu nabývají tyto smlouvy na aktuálnosti. Přesto se zde nacházejí určité nedostatky a nejasnosti.

V první části diplomové práce jsem nastínila vývoj úpravy spotřebitelských smluv v hlavě páté, shrnula soukromoprávní prameny ochrany spotřebitele a opomenuty nezůstanou ani základní pojmy. Převážná část diplomové práce je zaměřena na konkrétní práva a povinnosti vyplývající ze zvláštních druhů spotřebitelských smluv. Zde bych chtěla upozornit na výkladové problémy, interpretační pochybení i nedostatky způsobené špatnou implementací. Následuje kapitola o nepříměřených smluvních podmínkách spolu s judikaturou Evropského soudního dvora, která je tolik důležitá pro tato obecně formulovaná ustanovení. Dále jsem se zaměřila na spotřebitelská sdružení a určité problémy, se kterými se spotřebitelé denně setkávají. Jelikož se chystá rekonstrukce občanského zákoníku, kdy není zcela jasné, jak by měly být spotřebitelské smlouvy začleněny do právního řádu ČR, popisují právní úpravu spotřebitelských smluv Slovenské republiky z důvodu možné inspirace. Závěrem shrnuji záměry v oblasti ochrany spotřebitele jak Evropské unie, tak České republiky a upozorňuji na problematiku ustanovení, kterým by měla být věnována legislativní pozornost.